

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžso/33/2013
Identifikačné číslo spisu:	8012200810
Dátum vydania rozhodnutia:	18.06.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8012200810.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu v právnej veci žalobkyne J. B., bytom R., právne zastúpenej JUDr. Dušanom Remetom, advokátom so sídlom Masarykova 2, Prešov, proti žalovanému Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, pracovisko Košice, Zádielska 2, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného č. AA/2012/01284-004 zo dňa 11. septembra 2012, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 5S/9/2012-38 zo dňa 22. mája 2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5S/9/2012-38 zo dňa 22. mája 2013 p o t v r d z u j e .

Žalovaný je p o v i n ý nahradiť žalobkyni trovy odvolacieho konania z titulu trov právneho zastúpenia v sume 137,97 € do 30 dní od doručenia tohto rozsudku na účet jej advokáta JUDr. Dušana Remetu.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred prvostupňovým súdom

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove podľa § 250j ods. 2 písm. a) a d) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. AA/2012/01284-004 zo dňa 11. septembra 2012 v spojení s rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov č. 12/51476-005 zo dňa 29. júna 2012 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že bývalý Okresný úrad v Prešove, odbor sociálnych vecí rozhodnutím č. Soc. 4 st. 370/00, 00/32373-00003 zo dňa 20. septembra 2000 priznal žalobkyni peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia odo dňa 1. augusta 1999 podľa zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov.

Rozhodnutím č. 2009/003010-001 zo dňa 21. januára 2009 prvostupňový správny orgán odňal a zastavil žalobkyni vyplácanie peňažného príspevku na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou

alebo opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia vo výške 16,60 € mesačne s účinnosťou od 1. januára 2009 s poukázaním na ust. § 45 ods. 3 a § 38 ods. 16 zákona.

V danom prípade na základe námietok žalobkyne je v konaní sporná otázka, či kompenzačný príspevok na opotrebovanie šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia priznaný podľa zákona č. 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci možno poskytovať ťažko zdravotne postihnutej osobe za podmienok, ktoré upravuje zákon č. 447/2008 Z.z. a v prípade záveru, že sa tento príspevok neprehodnocuje, posúdenie trojročnej lehoty, ktorú upravuje § 45 ods. 10 citovaného zákona, ktorý nadobudol účinnosť dňom 1. januára 2009.

Po citácii relevantných ustanovení zákona krajský súd považoval za nesporné, že peňažný príspevok poskytovaný žalobkyni sa považuje podľa zákona č. 447/2008 Z.z. za peňažný príspevok na kompenzáciu a podľa tohto zákona sa posudzuje iba výška tohto peňažného príspevku. Samotný peňažný príspevok sa neprehodnocuje, čo vyplýva aj z ust. § 65 ods. 5 zákona, ktorý upravuje, že odkázanosť občana s ťažkým zdravotným postihnutím na osobnú asistenciu, odkázanosť na sprievodcu, odkázanosť na kúpu pomôcky, odkázanosť na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, odkázanosť na kompenzáciu zvýšených výdavkov a odkázanosť na celodenné osobné a riadne opatrovanie, ktoré boli posúdené podľa zákona účinného do 31. decembra 2008 sa po 31. decembri 2008 neprehodnocuje podľa zákona účinného od 1. januára 2009, ak u občana s ťažkým zdravotným postihnutím nedôjde k takým zmenám v zdravotnom stave, osobnostných predpokladoch, rodinnom prostredí alebo životnom prostredí a v prostredí, ktoré ovplyvňuje jeho začlenenie do spoločnosti, ktoré majú vplyv na trvanie odkázanosti.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia ako aj z obsahu administratívneho spisu je nesporné, že na základe protestu prokurátora Krajskej prokuratúry Košice č. Kd 79/12-9 zo dňa 29. marca 2012 žalovaný zrušil protestom napadnuté rozhodnutie č. A/2009/00459 zo dňa 6. apríla 2009 ako aj rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu č. 2009/003010-001 zo dňa 21. januára 2009 ako nezákonné právoplatným rozhodnutím č. AA/2012/01284/3 zo dňa 16.04.2012. V dôsledku toho prvostupňový správny orgán opätovne rozhodoval o priznaní kompenzačného príspevku žalobkyni ďalším rozhodnutím zo dňa 29. júna 2012 č. 12/51476-005, v ktorom konštatoval, že žalobkyňa splnila podmienky príjmu a majetku a preto jej peňažný príspevok na kompenzácie zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia priznal od 1. mája 2012.

Prvostupňový správny orgán, ako aj žalovaný určenie dátumu, od ktorého žalobkyni patrí peňažný príspevok na kompenzáciu odôvodnili tým, že žalobkyňa si neuplatnila nárok v trojročnej lehote ustanovenej v § 45 ods. 10 zákona, ktorá je prekluzívna a je zachovaná u tých fyzických osôb, ktoré podali podnet na vydanie protestu prokurátora najneskôr do 1. januára 2012. Preto novourčená výška peňažného príspevku môže byť priznaná od prvého dňa v mesiaci, v ktorom bola doručená výzva žalobkyni na predloženie dokladov o príjmových a majetkových pomeroch, t. j. odkedy urobil správny orgán prvý úkon.

Súd sa v tomto prípade s poukázaním na ustanovenia § 45 ods. 9 a 10 zákona, ako aj na skutkovú situáciu, kedy bolo zrušené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zo dňa 1. januára 2009 o odňatí a zastavení výplaty peňažného príspevku na kompenzáciu žalobkyni nestotožňuje s názorom, že lehota vo veci opätovného priznania peňažného príspevku na kompenzáciu začala plynúť odvtedy, kedy prvostupňový správny orgán urobil prvý úkon, a to vyzval žalobkyňu na predloženie dokladov o príjme a majetku, čo bolo realizované listom zo dňa 24. mája 2012. Z ustanovenia § 45 ods. 9 zákona jednoznačne vyplýva, že peňažný príspevok na kompenzáciu sa dodatočne spätne prizná vtedy, ak príslušný orgán dodatočne zistí, že peňažný príspevok na kompenzáciu sa odňal, aj keď sa odňať nemal. V tomto prípade teda správne orgány mali konať z úradnej povinnosti - ex offio, minimálne od doby, kedy bolo žalovaným zrušené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zo dňa 21. januára 2009, t. j. rozhodnutím č. AA/2012/01284/3 zo dňa 16. apríla 2012. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie je zrejmé, na základe akého ustanovenia právneho predpisu dospel správny orgán k názoru, že plynutie trojročnej prekluzívnej lehoty môže byť zachované podaním podnetu na vydanie protestu prokurátora do 1. januára 2012.

Z ustanovenia § 19 ods. 1 a 2 vyplýva, že peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov je opakovaným peňažným príspevkom a podľa § 43 ods. 5 zákona sa vypláca mesačne pozadu.

V tejto súvislosti je potrebné, aby správne orgány dôsledne vyriešili skutkovo a právne otázku, či trojročná prekluzívna lehota, tak ako je upravená v § 45 ods. 10 uplynula alebo neuplynula a či vôbec začala plynúť, vzhľadom na nezákonný postup správnych orgánov pri odňatí a zastavení výplaty peňažného príspevku na kompenzáciu. V tomto prípade je potrebné poukázať na skutočnosť, že žalobkyňa mala byť ukrátená na svojich právach v dôsledku nesprávnej aplikácie zákona správnym orgánom pri vydávaní rozhodnutia zo dňa 21.01.2009, kedy sa jej odňala a zastavila výplata peňažného príspevku.

Z ustanovenia § 53 zákona je nesporné, že na konanie vo veci kompenzácie je správny orgán povinný aplikovať ustanovenia zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „Správny poriadok“).

Na základe vyššie uvedených skutočností krajský súd dospel k záveru, že správne orgány v predmetnom konaní vychádzali z nesprávneho právneho názoru a rozhodnutia sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Preto podľa § 250j ods. 2 písm. a/ a d/ OSP rozhodnutie žalovaného aj prvostupňového správneho orgánu zrušil a vrátil vec žalovanému na ďalšie konanie.

Úlohou žalovaného v ďalšom konaní je opätovne posúdiť vec, vyporiadať sa s otázkou prekluzívnej trojročnej lehoty s prihliadnutím na zrušenie rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu zo dňa 21.01.2009 a vydať rozhodnutie tak, aby spĺňalo všetky kritéria uvedené v ust. § 46 a 47 ods. 3 Správneho poriadku. V ďalšom konaní sú správne orgány viazané právnym názorom súdu vyslovenom v tomto rozsudku (§ 250j ods. 6 OSP).

II.

Odvolanie žalovaného a vyjadrenie žalobkyne

Proti uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa podal žalovaný odvolanie, v ktorom uviedol, že trvá na rozhodnutí číslo AA/2012/01284-002 zo dňa 11. septembra 2012 ako aj na stanovisku k žalobe číslo 5S/9/2012-14 zo dňa 26. novembra 2012. Podľa jeho právneho názoru sa v preskúavanom rozhodnutí vysporiadal s otázkou 3-ročnej prekluzívnej lehoty.

Krajský súd v Prešove vo svojom rozsudku číslo 5S/9/2012-38. 8012200810 zo dňa 22. mája 2013 poukázal na to, že žalovaný je povinný postupovať v zmysle intencií tohto rozsudku, vysporiadať sa s otázkou preklúzie, pričom Krajský súd v Prešove jednoznačne nevyslovil svoj právny názor k otázke preklúzie, ktorý je pre ďalšie rozhodovanie správneho orgánu záväzný.

Žalovaný preto v súlade s platnou legislatívou navrhuje rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5S/9/2012-38, 8012200810 zo dňa 22. mája 2013 zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie.

Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že odvolanie žalovaného neobsahuje dôvody, ktoré vytyka napadnutému rozsudku, považuje napadnutý rozsudok za správny vrátane riešenej otázky preklúzie a vzhľadom na to navrhuje prvostupňový rozsudok potvrdiť ako vecne správny a priznať žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania za dva úkony a dva režijné paušály po 130,16 € a 7,81 €, spolu 275,94 €.

V doplnení vyjadrenia z 22.11.2013 poukázala na rozhodnutie najvyššieho súdu v obdobnej veci, v ktorej bolo rozhodnuté rozsudkom sp. zn. 4Sžso/40/2013 zo dňa 20.08.2013 a ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu v Prešove č. k. 5S/8/2012-46 zo dňa 17.04.2013 a zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi trovy konania.

III.

Konanie pred odvolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo (podľa § 246c ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 211 a nasl. OSP) a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu nemožno priznať úspech.

Deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 18. júna 2014 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Podľa § 250ja ods. 7 OSP, ak Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhoduje ako odvolací súd v obdobnej veci, aká už bola predmetom konania pred odvolacím súdom, môže v odôvodnení poukázať už len na podobné rozhodnutie, ktorého celý text v odôvodnení uvedie.

Vzhľadom na takmer identickú vec (odlišná je len v niektorých dátumoch vydania rozhodnutí, inak je skutkovo i právne totožná) riešenú Najvyšším súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. 4Sžso 40/2013 z 20. augusta 2013 ako súdom odvolacím v súlade s citovaným ustanovením § 250ja ods. 7 OSP odvolací súd v ďalšom texte uvádza doslovné znenie odôvodnenia tohto rozhodnutia:

„Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku krajského súdu, ktoré si osvojuje ako svoje vlastné tak ako ho uviedol krajský súd na str. 6 - 9 svojho rozsudku. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia v nadväznosti na dôvody odvolania, ktoré smerujú proti zrušujúcemu rozsudku krajského súdu odvolací súd uvádza nasledovné:

Pokiaľ žalobca považuje za dôvodné uvažovať o preklúzii nároku na kompenzačný príspevok, musí svoje skutkové a právne dôvody jednoznačne v zmysle rozsudku krajského súdu v ďalšom konaní uviesť. Krajský súd ponechal žalovanému svojim rozsudkom priestor pre uvedenie dôvodov svojho rozhodnutia. Z uvedeného však pre odvolací súd zároveň vyplýva záver, že dôvody rozhodnutia, ktoré bolo predmetom prieskumu (ako celok pozostávajúci z prvostupňového rozhodnutia a rozhodnutia odvolacieho orgánu) neboli úplné, najmä nedávali podklad pre záver, na základe akej právnej úpravy bol žalobcovi priznaný príspevok na kompenzáciu od 01.05.2012. Odvolací súd považuje týmto za dôvodné vysloviť, že zrušenie rozhodnutia pre nepreskúmateľnosť z dôvodu nedostatku dôvodov bolo zo strany krajského súdu namieste (§ 250j ods. 2 písm. d/ OSP), a to tak, ako je vo výroku uvedené.

Pokiaľ krajský súd zrušil rozhodnutie žalovaného aj pre nesprávne právne posúdenie veci (§ 250j ods. 2 písm. a/ OSP) odvolací súd poukazuje na to, že žalovaný zrejme vychádzal z koncepcie, že pre opätovné priznanie príspevku na kompenzáciu bolo rozhodujúce, či sa žalobca domáhal jeho opätovného priznania, resp. kedy sa tak stalo. Krajský súd podľa názoru odvolacieho súdu vecne správne poukázal na to (str. 8, 4. odsek rozsudku), že ak správne orgány zistili, že príspevok nemal byť odňatý, mali bez ďalšieho konať z úradnej povinnosti, minimálne od doby, keď bolo žalovaným zrušené rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu, t. j. od 29.03.2012, a to bez ohľadu na to, či žalobca dal alebo nedal podnet na podanie protestu prokurátorom alebo či žalobca žiadal o výplatu samotný správny orgán a správny orgán mal konať tak, akoby rozhodnutie o odňatí nebolo vydané. Len pre úplnosť odvolací súd uvádza, že ako č. l. 5 je v súdnom spise žiadosť žalobcu s prezentačnou pečiatkou ÚPSVR Prešov z 11.07.2011, ktorou sa žalobca domáhal vrátenia odňatých príspevkov od 01.01.2009. Vzhľadom na uvedené zrejme nie je možné akceptovať tvrdenie žalovaného, že žalobca nežiadal v trojročnej lehote od 01.01.2009 o odstránenie dôsledkov rozhodnutia o odňatí príspevkov. Tým viac považuje odvolací súd za oprávnený názor súdu, že žalobca vec nesprávne právne posúdil, ak vôbec uvažoval o zániku práva žalobcu na príspevky v lehote troch rokov od ich odňatia.“

Uvedené platí aj v prejednávanej veci s tým rozdielom, že rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu bolo žalovaným zrušené rozhodnutím zo 16.04.2012 a pokiaľ ide o žiadosť o vrátenie odňatých príspevkov, tú si žalobkyňa uplatnila v odvolaní voči rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu č. 2009/003010-001 zo dňa 21.01.2009, ktoré bolo ÚPSVR Prešov doručené 11. februára 2009 (je obsahom administratívneho spisu).

Z týchto dôvodov odvolací súd prvostupňový rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

IV.

Trovy konania

Odvolací súd o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že úspešnej žalobkyni priznal náhradu trov odvolacieho konania z titulu trov právneho zastúpenia v sume 137,97 €, ktorá pozostáva z odmeny za jeden úkon právnej služby 130,16 € a režijný paušál 7,81 € podľa vyhlášky č. 655/2004 Z.z.. Náhradu trov konania za poradu advokáta so žalobkyňou žalobkyni nepriznal, pretože

tú nepovažoval za nevyhnutnú na účelne uplatňovanie práva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.